

Meningen van bekende taalgebruikers

Redactie Onze Taal

De belangrijkste gebeurtenis, het beste boek, het mooiste en het ergste woord – de redactie vroeg een aantal niet geheel willekeurig gekozen bekende taalgebruikers wat hun opviel in het taaljaar 2003.

	1. Wat viel u in 2003 op als het gaat om taal in de ruimste zin van het woord?	2. Wat vindt u de belangrijkste taalgebeurtenis van dit jaar?	3. Wat is het beste boek (of artikel, of bericht of iets dergelijks) over taal dat u dit jaar las of gebruikte?	4. Wat is het ergste woord van 2003?	5. Wat is het mooiste woord van 2003?	6. Wie was dit jaar de beste taalgebruiker?
Tom Barman zanger popgroep dEUS en filmregisseur	1. Dat zelfs mensen in een kleine streek als Vlaanderen elkaars dialect niet begrijpen.	2. Donald Rumsfeld die 'Brussels' zegt in plaats van 'Bagdad'. Een markante verspreking was dat. Niet echt taal, wel brutaal.	3. Niets over taal gelezen.	4. <i>Signaal</i> .	5. <i>Succulent</i> .	6. Mijn vriend en collega-muzikant Guy van Nueten. Altijd scherp, altijd juist en altijd grappig, zelfs als hij boos wordt.
Wouter Bos voorzitter Tweede-Kamerfractie PvdA	1. De toenemende waardering voor de creatieve rijmelarij van veel Nederlandse rappers.	2. Ali B die in het <i>NOS Journaal</i> een rijmend commentaar rapt naar aanleiding van onderzoeksrapporten over het integratiebeleid.	3. Ik vond de discussie over het dynamische karakter van de Nederlandse taal wel aardig. Hun waren het niet met elkaar eens.	4. <i>Eigen verantwoordelijkheid</i> ; het kabinet-Balkenende gebruikt dit als Newspeak voor bezuinigingen.	5. <i>Gulpenduikertje</i> ; ik kwam dit woord tegen in ik geloof <i>NRC Handelsblad</i> , als kennelijke Nederlandse versie van <i>starfucker</i> .	6. Martin Bril. Maakt van de details van het dagelijks leven steeds weer een verhaal. Knap en mooi.
Bart Chabot dichter	1. De razendsnelle opkomst en standaardisatie van sms-taal.	2. De persconferenties van het Iraakse ministerie van Informatie.	3. <i>De asielzoeker</i> van Arnon Grunberg en <i>Gstaad 95-98</i> van Marek van der Jagt.	4. <i>'Zeilcontacten'</i> ; opseksen.	5. <i>"Hee Mabel, ken je me nog?"</i> ; <i>denkfietsen</i> (Willem Brakman in <i>Barend & Van Dorp</i>).	6. Mohammed Saïd al-Sahaf, voormalig minister van Informatie van Irak.
Toon Hagen oud-hoogleraar dialectologie en sociolinguïstiek	1. Dat de Nederlandse overheid, ook na het duidelijke Taalunie-rapport uit 2002, weer niets heeft ondernomen tegen de opmars van het Engels als voertaal in het hoger, het voortgezet en het lager onderwijs.	2. De verschijning van de door Jan Stroop samengestelde bundel <i>Waar gaat het Nederlands naartoe?</i> De bundel biedt een mooi panorama van het hedendaagse Nederlands in Nederland en Vlaanderen.	3. Het artikel 'Syntaxis in beweging' van de Leuvense hoogleraar Joop van der Horst in <i>Neerlandica extra muros</i> . Een boeiende beschrijving van een zestal veranderingen in de Nederlandse zinsbouw.	4. Het door Jozias van Aartsen in het <i>NOS Journaal</i> van 20 oktober gebruikte woord <i>hyperij</i> in het kader van het Mabelgate-debat.	5. <i>Timiditeiten</i> , het titelwoord van de jongste dichtbundel van Anneke Brassinga.	6. Onze eerste kleinzoon, Reinier de Jong, die zijn moedertaal, de taal van de Chinezen van Europa, leert spreken in Shanghai.
Jan Mulder columnist	1. De opmars van het woord van ('U moet niet denken van dat er ...').	2. <i>De nieuwe man</i> van Thomas Rosenboom.	3. <i>Het bedrag van Maastricht</i> van Berend Willem Hietbrink.	4. <i>Van</i> .	5. <i>Oktobersneeuw</i> ; <i>reservekoningin</i> .	6. Thomas Rosenboom.
Marieke Sanders-Holte lid van het Europees Parlement voor de VVD	1. Steeds vaker duiken er woorden op die korte tijd te pas en te onpas worden gebruikt maar even snel weer verdwijnen. Bijvoorbeeld <i>draconische onderzoeken</i> .	2. De Nationale Voorleesdag, dit jaar voor de tiende maal gehouden.	3. Het oeuvre van de Nobelprijswinnaar Coetzee. Hij schrijft over menselijke relaties en onze omgeving, maar ook over taal(gebruik). Hij drukt zich uit met een ongelofelijke precisie en schoonheid.	4. <i>De as van het kwaad</i> .	5. <i>Het licht zien</i> .	6. Frits Bolkestein. Een meer welbelegen en erudiet man, die zo goed zijn kennis in zijn publieke speeches weet te verwoorden, kom ik zelden tegen.
K. Schippers schrijver	1. De altijd weer gemaakte vergissing dat de spelling- en grammaticaregels een echo moeten zijn van de spreektaal. Daarvoor zijn er alleen al te veel Nederlandse spreektaal.	2. Turks als facultatief schoolvak. Op de Eerste Openbare Handelsschool in Amsterdam (1949-'55) had ik Spaans. Een paar jaar eerder kon je ook nog Zweeds of Russisch kiezen. Vanwege de handel natuurlijk.	3. Het bericht in <i>de Volkskrant</i> van 17 november dat twee uitgeverijen, de Sdu en Het Spectrum, elkaar in een kort geding het bezit van het woord <i>taalkalender</i> betwisten. Taal is geld.	4. Heb ik niet.	5. <i>Waarschuw</i> , in de betekenis 'verleggen'; op de Albert Cuyp-markt in Amsterdam zei een moeder tegen haar kind: "Je moet niet zo waarschuw zijn."	6. Hedda Martens. Zie haar reeks 'Iemandsland', in <i>Raster</i> en <i>De Gids</i> .
Jan Stroop gast-hoofddocent Nederlandse taalkunde, Universiteit van Amsterdam	1. De enorme publieke belangstelling voor het Nederlands gedurende de laatste maanden van dit jaar.	2. De voltooiing van het <i>Corpus gesproken Nederlands</i> , 1000 uur (10 miljoen woorden) spontaan gesproken Nederlands op cd-roms; het CGN biedt ongekende mogelijkheden voor taalkundig onderzoek (http://lands.let.kun.nl/cgn).	3. Deel 1 van het <i>Etymologisch woordenboek van het Nederlands</i> , onder redactie van Marlies Philippa e.a.	4. <i>Plek, plek</i> en nog eens <i>plek</i> .	5. <i>Weidegang</i> (de aan boeren opgelegde verplichting om hun koeien niet permanent op stal te houden maar om ook eens met ze naar de wei te gaan).	6. Jan Blokker (vanwege zijn benijdenswaardige stijl, ook als hij onzinnig verkoopt over taal).
Jean-Marc van Tol striptekenaar	1. De kloof tussen taalwetenschappers en gewone taalgebruikers wordt groter – zie bijvoorbeeld het tumult dat ontstond toen taalkundigen signaleerden dat <i>hun hebben</i> aan het inburgeren is.	2. Dat mijn zoon (Boban, 7 jaar) echt heeft leren lezen en er zo'n plezier aan beleeft.	3. <i>De taal van het jaar 2003</i> , van Ewoud Sanders.	4. <i>Opseksen</i> ; door Blair gebruikt en als een lelijk anglicisme terechtgekomen in het Nederlands.	5. <i>letsisme</i> , het geloof dat er 'iets' hogers bestaat, en <i>niksisme</i> , het tegenovergestelde.	6. P.F. Thomése.